

T.C.
ESKİŞEHİR

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/587

KARAR NO : 2010/282

17.6.2010
010 (3348)

DR. İTİ
MYK ÜYELİKİ —
Av. B. F. Y. —
F. TOK —
ESKİŞEHİR Ş.B. —
A. H.

DAVACI : MİMARLAR ODASI BAŞKANLIĞI

VEKİLİ : AV. BERNA YEŞİLKAYA
Mimarlar Odası Konur Sok. No:4/2 Kızılay /ANKARA

DAVALI : ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ESKİŞEHİR

VEKİLİ : AV. NERGİZ ABACI (Aynı Yerde)

DAVANIN ÖZETİ : Eskişehir Büyükşehir Belediye Meclisinin 15 Temmuz 2009 tarih ve 15/194 sayılı kararıyla kabul edilerek yürürlüğe giren Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Kent Estetik Kurulu Çalışma Esas ve Usullerine ilişkin Yönetmeliğin; yasal dayanağının bulunmadığı, Kurulun oluşumu, görev ve yetkilerinin hukuka aykırı olduğu, Kurulun yasal dayanağının olmadığına ilişkin emsal mahkeme kararı bulunduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davanın öncelikle süre ve ehliyet yönünden reddi gerektiği gibi, esasende Kent Estetik Kurulu ve Kent Estetik Alt Kurulunun Kuruluşunun yasalara uygun olduğu, bu kurul ile binalarda yasalarda yer olan Belediye denetim yetkisinin kullanıldığı, bu kurul ile çağdaş, şeffaf ve katılımcı belediyecilik ilkelerinin hayata geçirildiği ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nce, dava dosyası incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Davalı vekilinin davanın süresinde açılmadığı ve davacı odanın ehliyeti bulunmadığına ilişkin itirazları yerinde görülmemekle işin esasına geçildi.

Dava; Eskişehir Büyükşehir Belediye Meclisinin 15 Temmuz 2009 tarih ve 15/194 sayılı kararıyla kabul edilerek yürürlüğe giren Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Kent Estetik Kurulu Çalışma Esas ve Usullerine ilişkin Yönetmeliğin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 124. maddesinin 1.fıkrasında; "Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler." hükmüne yer verilmiş, 5393 sayılı Belediye Kanununun 15.maddesinde, kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak Belediyenin yetkileri arasında sayılmış, aynı kanunun 18.maddesinde ise, Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikler kabul etmek, Belediye Meclisinin yetkileri arasında sayılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun "Amaç" başlığını taşıyan 1. maddesinde "Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.", "Yapı Ruhsatı" başlığını taşıyan 21. Maddesinde, "Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26. maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması mecburidir. Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır. Bu durumda; bağımsız bölümlerin brüt alanı artmıyorsa ve nitelik değişmiyorsa ruhsat, hiçbir vergi, resim ve harca tabi olmaz. Ancak; derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhi tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması ve yönetmeliğe uygun olarak mahallin hususiyetine göre belediyelerce hazırlanacak imar yönetmeliklerinde belirtilecek taşıyıcı unsuru etkilemeyen diğer tadilatlar ve tamiratlar ruhsata tabi değildir. Belediyeler veya valilikler mahallin ve çevrenin özelliklerine göre yapılar arasında uyum sağlamak, güzel bir görünüm elde etmek amacıyla dış cephe boya ve kaplamaları ile çatının malzemesini ve rengini tayin etmeye yetkilidir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan yapılar da bu hükme tabidir.", "Kanunun Selameti İçin Alınması Gereken Tedbirler" başlıklı 40. Maddesinde; "Arsalarda, evlerde ve sair yerlerde umumun sağlık ve selametini ihlal eden, şehircilik,

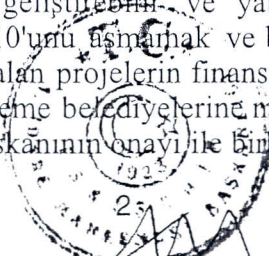
A. H.

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/587

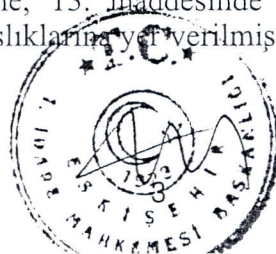
KARAR NO : 2010/282

estetik veya trafik bakımından mahzurlu görülen enkaz veya birikintilerin, gürültü ve duman tevlimeden tesislerin hususi mecrâ, lağım, çukur, kuyu; mağara ve benzerlerinin mahzurlarının giderilmesi ve bunların zuhuruna meydan verilmemesi ilgililere tebliğ edilir. Tebliğde belirtilen müddet içinde tebliğe riayet edilmediği takdirde belediye veya valilikçe mahzur giderilir; masrafı %20 fazlasıyla arsa sahibinden alınır veya mahzur tevli edenlerin faaliyeti durdurulur." 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "Amaç" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı, büyükşehir belediyesi yönetiminin hukukî statüsünü düzenlemek, hizmetlerin plânlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde yürütülmesini sağlamaktır.", Büyükşehir Belediyesinin görev, yetki ve sorumluluklarının sayıldığı 7. maddesinin (g) bendinde; "Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.", "Büyükşehir Belediyesinin İmar Denetim Yetkisi" başlıklı 11. maddesinde; "Büyükşehir belediyesi, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemeye yetkilidir. Denetim yetkisi, konu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi istemeyi, incelemeyi ve gerektiğinde bunların örneklerini almayı içerir. Bu amaçla istenecek her türlü bilgi ve belgeler en geç onbeş gün içinde verilir. İmar uygulamalarının denetiminde kamu kurum ve kuruluşlarından, üniversiteler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından yararlanılabilir. Denetim sonucunda belirlenen eksiklik ve aykırılıkların giderilmesi için ilgili belediyeye üç ayı geçmemek üzere süre verilir. Bu süre içinde eksiklik ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, büyükşehir belediyesi eksiklik ve aykırılıkları gidermeye yetkilidir. Büyükşehir belediyesi tarafından belirlenen ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılar, gerekli işlem yapılmak üzere ilgili belediyeye bildirilir. Belirlenen imara aykırı uygulama, ilgili belediye tarafından üç ay içinde giderilmediği takdirde, büyükşehir belediyesi 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 32 ve 42 nci maddelerinde belirtilen yetkilerini kullanma hakkını haizdir. Ancak 3194 sayılı Kanunun 42 nci madde kapsamındaki konulardan dolayı iki kez ceza verilemez." "Büyükşehir Belediyesi Teşkilatı" başlıklı 21. Maddesinde; "Büyükşehir belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşur. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi büyükşehir belediyesi meclisinin kararı ile olur. Büyükşehir belediyesinde başkan yardımcısı bulunmaz. Hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, genel sekretere yardımcı olmak üzere, nüfusu üçmilyonun üzerindeki büyükşehir belediyelerinde en fazla beş, diğerlerinde en fazla üç genel sekreter yardımcısı atanabilir. Büyükşehir belediyesinde hizmetlerin yürütülmesi belediye başkanı adına onun direktifi ve sorumluluğu altında mevzuat hükümlerine, belediyenin amaç ve politikalarına, stratejik plânına ve yıllık programlarına uygun olarak genel sekreter ve yardımcılarını tarafından sağlanır.". "Belediyeler Arası Hizmet İlişkileri ve Koordinasyon" başlığını taşıyan 27. maddesinde de "Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon, büyükşehir belediyesi tarafından sağlanır. Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilâf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkilidir. Yeni kurulan büyükşehir belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin büyükşehir belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esaslar büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenir. Büyükşehir belediyesi mücavir alanlarının ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasındaki bölüşümü büyükşehir belediye meclisince yapılır. Büyükşehir belediyesi, 7. maddede, sayılan hizmetleri, malî ve teknik imkânları çerçevesinde, nüfus ve hizmet alanlarını dikkate alarak, bu hizmetlerden yararlanacak büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dengeli olarak yürütmek zorundadır. İlçe veya ilk kademe belediyelerine ait görevlerden bir veya birkaçı, bedeli kendileri tarafından karşılanmak ve istekte bulunmak kaydıyla, büyükşehir belediye meclisinin kararına dayanarak, ortaklaşa veya bizzat büyükşehir belediyesi tarafından yapılabilir. Büyükşehir belediyesi, ilçe ve ilk kademe belediyeleri ile ortak projeler geliştirebilir ve yatırım yapabilir. Büyükşehir belediyesi, kesinleşmiş en son yıl bütçe gelirin % 10'unu aşmamak ve bütçede ödeneği ayrılmış olmak şartıyla, ilgili belediyenin yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için büyükşehir belediye başkanının teklifi ve meclisin kararıyla ilçe ve ilk kademe belediyelerine malî ve aynî yardım yapabilir. Büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşları, belediye başkanının onayı ile birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabilir.

Bu şekildeki ödünç vermelerde faiz uygulanmaz. Yapılacak herhangi bir yatırımın büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşlarından bir veya birkaçını aynı anda ilgilendirdiği ve tek elden yapılmasının maliyetleri düşüreceğinin anlaşıldığı durumlarda, büyükşehir belediye meclisi, yatırımı kuruluşlardan birinin yapmasına karar verebilir. Bu takdirde yatırımın ilgili diğer kurumu ilgilendiren kısmına ait harcama tutarı o kurumun hesabında borç, yatırımcı kuruluş hesabında alacak olarak gösterilir." hükümlerine yer verilmiştir.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliğinin 10. Maddesi ile 3194 sayılı Yasanın 1., 21. ve 40. maddeleri ile 5216 sayılı Yasanın, 1., 7/g, 11., 21. ve 27. Maddelerine dayanılarak hazırlanan, Eskişehir Büyükşehir Belediye Meclisinin 15 Temmuz 2009 tarih ve 15/194 sayılı kararı ile kabul edilerek yürürlüğe giren dava konusu Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Kent Estetik Kurulu Çalışma Esas ve Usullerine ilişkin Yönetmeliğin 1. Maddesinde, Yönetmeliğin amacı, 2. Maddesinde Yönetmeliğin kapsamı, 3. maddesinde Yasal dayanağı gösterilmiş, 4. maddesinde Tanımlar ve kısaltmalara yer verilmiş, 5. Maddesinde Kent Estetik Kurulu ile Kent Estetik Alt Kurulunun oluşumu gösterilmiş, 6. Maddesinde Kurulların Görev ve Yetkileri olarak;"Kent Estetik Kurulu; şehrin estetikten uzak şekilde gelişmesini önlemek, mevcut ve yapılacak fiziki yapı ve düzenlemelerin, çağdaş ve uygar bir kent anlayışı ile güzel sanatların estetik anlayışına sahip olmasını sağlamakla yetkili olup, bu konuda uygun gördüğü yerlerde yapıların cephe, kitle ve kent silueti estetiği ile ilgili ilke kararları getirmekle, yerel ve çevre özelliklerine göre yapılar ve peyzaj düzenlemeleri arasında uyum sağlayıcı kararlar almakla, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamakla görevlidir. Kurulun görev alanı; Eskişehir Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde yerleşik ve yerleşime yeni açılacak alanlardaki meydan, bulvar, cadde, kent içi toplu taşımacılık araçlarının geçtiği yollar, ana arter görüntüsünde olan ara arter ve sokaklar ile kent görünüşünü etkileyen alanlar ve kentsel dönüşüm, gelişim alanlarıdır. Kent Estetik Kurulunun görevleri; Örnek, güzel ve çevresindekilere uyumlu bina cepheleri, bulvarlar, caddeler, meydanlar ana yollar ve özellikli alanlar elde etmek için kentsel tasarıma dayalı olarak ilke kararları almak, Yapılacak ve yaptırılacak proje uygulamaları konusunda esaslar belirlemek, Görüntü kirliliğini önlemek için ilan, reklâm ve tanıtım elemanları ile ilgili olarak gerekli ana ilke kararlarını almak, talep edilen veya kurulca gerekli görülen konularda görüş bildirmek, gerekli gördüğü takdirde Kent Estetik Alt Kurulunun uygulamaları hakkında karar vermek veya görüş bildirmek. Kent Estetik Alt Kurulunun görevleri; yeni yapılacak yapı ve tesisler ile mevcutların tadilatı için yapılan başvuruları estetik yönünden değerlendirerek, başvuru konusunu özellikle; cephe çatı, renk, malzeme ve çevre düzeni açısından inceleyip uygun gördüğü takdirde ilgili izin belgesini vermek, uygun görmediği başvurular için gerekçeli karar tutanağı düzenleyerek uygun hale getirilmesini sağlamak, ilke kararları doğrultusunda; yapılacak her ölçek ve türde mimarlık-mühendislik, peyzaj, kentsel tasarım projelerini, inceleyerek uygunluk görüşü vermek, ilan, reklâm ve tanıtım elemanlarına ilişkin alınmış olan ilke kararlarının uygulamak ve yönetmelik hükümlerine göre müracaatları değerlendirmek uygun bulduklarına ilişkin izin ve onayları vermek, verilen izne uygun olarak yapılmasını sağlamak, gerekli gördüğü konuları görüşülmesi için Kent Estetik Kuruluna bildirmek." sayılmış, 7, 8, 9, ve 10. Maddelerinde ise, Kurulların çalışma şekli, Kurullara sunulacak belgeler, projeler ile ilgili genel esaslar, inceleme, karar ve izin süreleri ile Kurullarca alınan kararların dağıtımı ilgili düzenlemelere yer verilmiş, Kurulca Alınan Kararlara Uyuma Zorunluluğu başlıklı 11.maddede ise;"Kurulların kararları kesindir. Belediyelere başvuru yapıldığı halde İzin Belgesi verilmemiş yapılara yapı ruhsatı, Uygunluk Belgesi verilmemiş başvurulara yapı kullanma izin belgesi verilemez. Buna rağmen inşaatı, yapıyı ve esaslı tadilatı yapan, yaptıran ve yapımına müsaade eden, ilan reklam tanıtım elemanlarını koyan, koyduran, işletenler ile kurul kararlarına uyulmadığı halde yapı kullanım belgesi verenler hakkında Büyükşehir Belediyesine 3194 sayılı kanunun 40 ve 42.maddeleri ile 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddeleri Muadil Kanun ile Kabahatler Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır." hükmüne, 12. maddesinde, Kurulların, Büro, Sekreterlik, Raportörlük ve Arşivleme Hizmetlerine, 13. maddesinde Huzur Hakkına yer verilmiş, 14 ve 15. maddesinde ise, yürürlük ve yürütme başlıklarına yer verilmiştir.

T.C.
ESKİŞEHİR

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/587

KARAR NO : 2010/282

Bir idari makamın belli bir konuda yetkili olabilmesi için sırf bu konu için kanundan ayrıca ve açıkça yetki alması gerektiği, idari makamın bir konuda sahip olduğu yetkinin o konuya benzer bir konuya kıyasen uygulanmayacağı gibi idare hukukunda yetki konusunda geniş yorum ve kıyas yapılmasında mümkün olmadığı ve yetkinin kamu düzenine ilişkin bulunduğu, idare hukukundaki yetki kuralları arasında yer almaktadır.

Bakılan davada; dava konusu Yönetmeliğin Yasal dayanakları arasında Eskişehir Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliğinin 10. maddesinin de gösterilmesine karşın, Kanun ve Tüzüklerin uygulanmasını sağlamak amacıyla çıkarılması mümkün olan bir Yönetmelikte yer alan hükmün başka bir Yönetmeliğe yasal dayanak teşkil etmesi hukuken olanaklı olmadığı gibi Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Kent Estetik Kurulu Çalışma Esas ve Usullerine ilişkin Yönetmelik Hükümleri uyarınca, sürekli kurul niteliği taşımasına rağmen oluşum biçimi ve görevlerine ilişkin gerek dayanak alınan 3194 ve 5216 sayılı Yasalar gerekse diğer Yasalarda herhangi bir hüküm bulunmayan Kent Estetik Kurulu ve Kent Estetik Alt Kurulunun yasal bir dayanağının olmadığı, 3194 sayılı İmar Kanununun imar planlarının yapımı ve yapı ruhsatı verilmesi konularında belediyelerin yetkili olduğunu ve koşullarını belirleyen 8. ve 21. maddeleri ile takip eden maddeleri karşısında Estetik Kurula tanınan ayrıcalıklı ve etken konumun belediyelerin Kanundan doğan yetkilerini Kurulun uygunluk görüşüyle sınırlandırdığı, 5913 sayılı Yasanın 15. maddesine göre de, Belediyenin ancak kanunların verdiği yetki çerçevesinde Yönetmelik çıkarabileceği, uyumsuzluğa konu Yönetmelikte düzenlenen hususlar yönünden Belediyeye Yönetmelik çıkarma yetkisi verildiğine ilişkin Yasal düzenlemenin olmadığı da dikkate alındığında, dava konusu Yönetmeliğin hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, **dava konusu Yönetmeliğin iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 106,80 TL yargılama giderinin ve karar verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 500,00 TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, 49,25 TL Y.D. İtiraz Harcının davalı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin isteği halinde davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen 30 gün içerisinde Danıştay'da temyiz yolu açık olmak üzere 07/05/2010 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
MUSTAFA GÜRSOY
37836

Üye
SABİT ABDULLAH İŞLER
101814

Üye
ÖMER MUTLU
107216

YARGILAMA GİDERLERİ :	
Başvuru Harcı	: 15,60 TL
Karar Harcı	: 15,60 TL
Y.D. Harcı	: 25,60 TL
Posta Gideri	: 50,00 TL
TOPLAM	: 106,80 TL

